

ЛІТЕРАТУРА

(українська та зарубіжна)

9 клас

Завдання
для діагностування результатів навчання
учнів/учениць за темою
«Ш. Бронте “Джейн Ейр”»
за підручником авторського колективу
Ольги Ніколенко
(К.: ВЦ «Академія», 2025)

Авторка – вчителька Олена Гвоздікова

Поєднайте пари

Джейн Ейр

найкраща подруга Джейн у
Ловудській школі

**Містер
Рочестер**

тітка Джейн, яка віддала її в
Ловудську школу

Місіс Рід

гордовита красуня, головна
претендентка на серце та
статки Рочестера

Міс Темпл

сирота, цілеспрямована,
чесна і добра дівчина

Елен Бернс

божевільна дружина
містера Рочестера

**Адель
Варанс**

гордий, норовливий і
суворий чоловік, багатий і
знатний пан

**Бланш
Інгрем**

директорка Ловуда, добра,
співчутлива молода жінка,
гарна вчителька

**Берта
Рочестер**

вихованка містера Рочестера

Авторка – вчителька Олена Валеріївна Гвоздікова

Знайдіть слова

Знайдіть слова – риси характеру Джейн Ейр.

Ї	К	А	Ж	Ч	Е	С	Н	А	Г	Й	Е	Щ	В	М
Х	В	П	Є	Ю	С	Т	С	М	І	Л	И	В	А	И
Н	Е	З	А	Л	Е	Ж	Н	А	О	Ц	Н	Д	І	Т
З	Ц	Р	Г	О	Р	Д	А	І	Л	У	Г	О	Ф	Ь
Щ	Ц	І	Л	Е	С	П	Р	Я	М	О	В	А	Н	А
А	Й	О	Ґ	Я	С	К	Р	О	М	Н	А	Л	Ґ	Б
Ш	Ф	Л	Р	О	З	У	М	Н	А	К	Ш	П	Я	Ю
Д	О	Б	Р	А	М	Ь	Ю	Н	Р	І	Ш	У	Ч	А
Г	І	Н	А	П	О	Л	Е	Г	Л	И	В	А	Ч	Г
Н	В	Д	Я	Ч	И	Б	А	С	И	Л	Ь	Н	А	Е
Е	С	П	Р	А	В	Е	Д	Л	И	В	А	А	С	К

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

Авторка – вчителька Олена Валеріївна Гвоздікова

Сюжет роману Ш. Бронте «Джейн Ейр»

Визначте особливості сюжету роману Ш. Бронте «Джейн Ейр».
Поєднайте елементи сюжету з твердженнями.

Експозиція

1. Джейн Ейр стає ученицею Ловудського притулку для сиріт.

2. У день вінчання Джейн дізнається, що Рочестер одружений.

3. Джейн знаходить Рочестера у маєтку Ферндін.

Зав'язка

4. 10-річна Джейн Ейр живе у тітки, бо батьки дівчини померли.

5. Містер Рочестер почав трохи бачити.

Розвиток дії

6. Життя і навчання в школі в Ловуді.

7. Юна Джейн зазнає знущань від двоюрідного брата, 14-річного Джона.

8. У Джейн і Едварда Рочестера народився первісток.

Кульмінація

9. Торнфілд згорів, а містер Рочестер покалічив руку і перестав бачити.

10. Джейн мусить жити за строгим розкладом, багато молитися і навіть голодувати.

Розв'язка

11. Містер Рочестер і Джейн одружилися.

12. Містер Рочестер вдає, що хоче одружитися з міс Бланс, але раптово пропонує руку і серце Джейн.

Події в романі Ш. Бронте «Джейн Ейр»

Визначте, в якому з місць відбуваються події в житті головної героїні.

Будинок
тітки Рід

Школа в
Ловуді

Торнфілд

Ферндін

Постійний
холод і
голод.

Пожежа в
будинку і
порятунок
містера
Рочестера.

Догляд за
хворим.

Хвороба.

Спілкування
з дамами
«вищого
світу».

Образи і
побої від
Джона Ріда.

Спілкування
з Елен
Бернс.

Народження
дитини.

Замкнена в
«червоній
кімнаті».

Вінчання з
містером
Рочестером.

Виховання
Адель.

Оголошення
в газету.

Персонажі твору

Пригадайте, в якому порядку ми під час читання роману Ш. Бронте «Джейн Ейр» зустрічаємося з його персонажами. До кожного/кожної з персонажів доберіть один прикметник і одне дієслово.

Міс Темпл

Адель

Джон Рід

Берта
Рочестер

Містер
Броклгерст

Місіс
Фейрфакс

Бланш
Інгрем

Елен Бернс

Едвард
Рочестер

Так - Ні

**З'ясуйте, наскільки уважно ви прочитали роман
Ш. Бронте «Джейн Ейр».**

**Шарлотта
Бронте у своєму
романі порушує
проблему стано-
вища жінки в
суспільстві.**

**Джейн Ейр
провела своє
дитинство в
родині Ріда, де її
дуже любили та
поважали.**

**Джейн Ейр
отримала
спадок від свого
дядька, що
дозволило їй
стати багатою.**

**Джейн Ейр
повернулася до
містера
Рочестера після
того, як він
відновив зір.**

**Джейн Ейр
завжди прагнула
лише багатства
та високого
соціального
статусу.**

**Едвард Рочестер
був одружений з
Бертою Мейсон,
яка тяжко
хворіла.**

**Бланш Інгрем
прихильно
ставилася до
Джейн.**

**Джейн Ейр
працювала
гувернанткою в
маєтку
Торнфілд.**

**У романі
відсутня тема
соціальної
нерівності.**

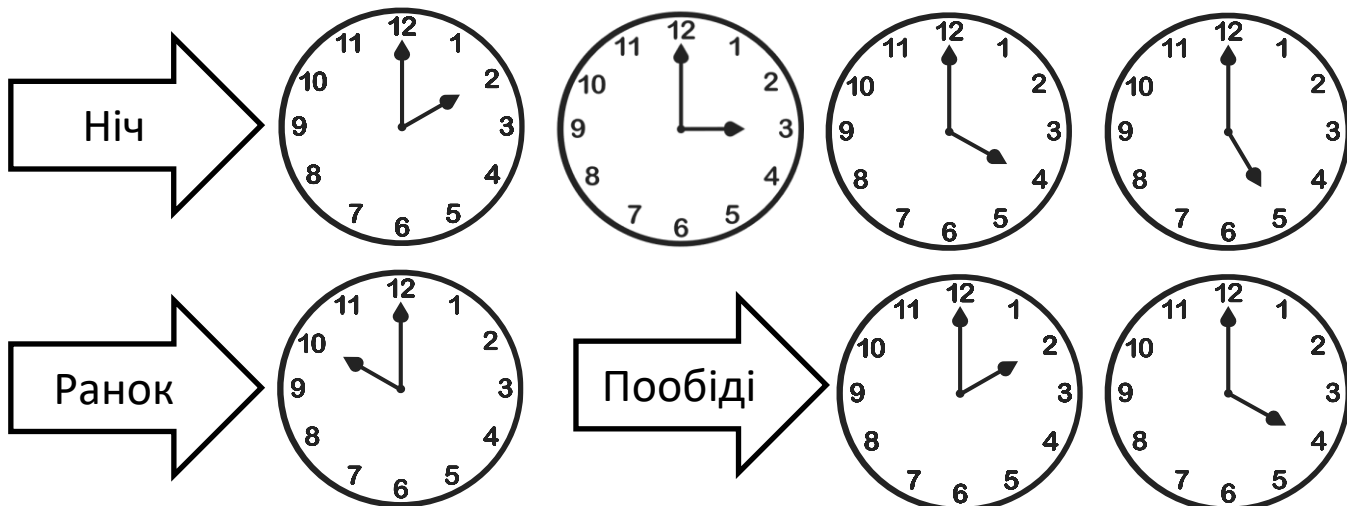
**Джейн змогла
досягти поваги
завдяки
внутрішній
гідності та розуму.**

**Містер Рочестер
осліп внаслідок
пожежі у
Торнфілді.**

**По закінченню
навчання в
Ловуді Джейн
повернулась
додому.**

Про що «говорять» цифри?

З'ясуйте, наскільки уважно ви прочитали роман Ш. Бронте «Джейн Ейр». Роздивіться годинники, з'ясуйте, який час вони показують, і доповніть речення.

У ___ років Джейн відправили в школу в Ловуді.

Після закінчення школи Джейн ___ роки працювала вчителькою.

На ___ поверсі Торфілду жила Берта Рочестер.

Джейн навчалась у Ловуді до ___ років.

У школі Джейн записали до ___ класу.

Ми зустрічаємось із Джоном Рідом, коли йому було ___ років.

___ тижні Джейн малювала портрет Бланш Інгрем.

___ тисяч фунтів отримала Джейн у спадок від дядька з Мадейри.

Скарбничка народної мудрості

Доберіть прислів'я та сталі вирази, які характеризують персонажів твору. Обґрунтуйте свій вибір.

Джейн Ейр

Бланш Інгрем

Містер Рочестер

Джон Рід

1. Не краса красить, а розум.

2. Без сім'ї нема щастя на землі.

3. Знайте нас: ми кислиці, з нас-то квас!

4. Хто з других сміється, той перший заплаче.

5. Кінь пізнається в їзді, людина – в спілкуванні.

6. Поганому виду нема стиду.

7. Тиха вода греблю рве.

8. Залізо випробовується у вогні, а людина – в біді.

9. Велика душа, що велике вогнище – здалеку видно.

10. Бережи честь змолоду.

11. Хто людям добра бажає, той і собі має.

12. Порожня бочка гучить, а повна мовчить.

13. Кінь барвистий зовні, а людина зсередини.

14. Не одежа красить людину, а добрі справи.

Кросворд

Розв'яжіть кросворд і
перевірте свої знання

По горизонталі:

1. Те, що завадило умиванню школярок у Ловуді на другий день.
4. Ім'я вихованки містера Рочестера.
5. Як звали собаку Рочестера?
8. Тканина, в сукню з якої була вбрана дівчинка під час представлення.
9. Квітка, яку Джейн заткнула за пояс сукні вихованки.
11. Назва замку, де жив Рочестер після руйнування Торнфіла.

По вертикалі:

2. Прізвище вчительки, яка викликала повагу в Елен Бернс.
3. Хвороба, епідемія якої спалахнула в Ловуді.
6. Знахідка Джейн на килимі посеред ночі.
7. Професія Джейн у будинку Рочестера.
10. Ім'я сестри Бланш Інгрем.
12. Ім'я дружини Рочестера, яка вчинила пожежу.

Авторка – вчителька Олена Валеріївна Гвоздікова

Порівняльна характеристика героїнь роману «Джейн Ейр»

Охарактеризуйте героїнь роману. Одним кольором замалюйте комірки з характеристикою Джейн Ейр, іншим – Бланш Інгрем.

Джейн Ейр

Бланш Інгрем

Ефектна,
красива,
приваблива.

Непримітна,
проста, без
особливих
прикрас.

Сирота,
гувернантка,
найнята для
виховання
дитини.

Освічена, але
її інтелект
неглибокий.

Прагнення
вийти заміж
заради статків
Рочестера та
статусу в
суспільстві.

Зосереджена
на собі та
матеріальних
благах.

Внутрішня
гідність,
високі
моральні
принципи.

Прагне
справжнього
кохання.

Представ-
ниця вищого
світу, арис-
тократка.

Добре
освічена,
розумна, має
широкий
кругозір.

Вишукана,
амбітна,
пихата.

Має багатий
внутрішній
світ.

Не
поступається
своїм
принципам.

Цінує
багатство,
зовнішній
блиск, статус,
престиж.

Усвідомлює
власну
цінність.

Прагне
привернути
до себе увагу.

Поєднання в романі «Джейн Ейр» рис романтизму та реалізму

Пригадайте зміст твору і визначте в ньому риси романтизму та реалізму. Розмалюйте комірки відповідними кольорами.

Риси романтизму

Протест Джейн проти несправедливості, її прагнення до свободи та рівності.

Глибокі почуття головних героїв/героїнь.

Незвичайні події та випадковості (наприклад, раптове отримання спадку).

Вплив середовища на героїв/героїнь.

Таємниця Берти Мейсон.

Ідеалізація кохання.

Аналіз мотивів учинків героїв/героїнь роману.

Риси реалізму

Готичні елементи: загадкова атмосфера Торнфілду

Типові характери в типових обставинах.

Соціальний аналіз проблеми становища жінки в суспільстві.

Достовірне зображення суспільства.

Психологізм: детальний аналіз внутрішніх переживань Джейн.

Містер Рочестер з його таємничим минулим подібний на байронічного героя.

Конкретність художніх деталей.

Герої та героїні твору

Установіть відповідності між героями/героїнями та їхніми характеристиками, замалюйте комірки відповідними кольорами.

Джейн Ейр

Загадковий чоловік із непростим минулим.

Через обставини та власний характер часто відчувається ізольованим.

**Едвард
Рочестер**

Скромна, розумна, стримана, з глибоким внутрішнім світом.

Розумна, тиха, терпляча дівчина, подруга Джейн у школі Ловуд.

Джон Рід

Стає моральним прикладом для Джейн, навчає витримки й добра.

Має сильне почуття власної гідності.

Елен Бернс

Відстоює право жінки бути особистістю.

Ображає і принижує Джейн у дитинстві.

**Бланш
Інгрем**

Вважає себе вищою за інших через свій соціальний статус та красу.

Її внутрішній світ сповнений фальшу.

Втрата змушує його усвідомити цінність щирих почуттів.

Здатна на самопожертву, але не поступається принципами.

Вікторина

**Перевірте, чи добре ви засвоїли тему
«Роман Ш. Бронте “Джейн Ейр”»**

1. Елементи якого різновиду роману XVIII ст. виявилися у творі «Джейн Ейр»?

- А. історичний роман;
- Б. пригодницький роман;
- В. фантастичний роман;
- Г. роман виховання.

2. Як звали тітку, що виховувала Джейн у дитинстві?

- А. місіс Темпл;
- Б. місіс Рід;
- В. місіс Фейрфакс;
- Г. місіс Пул.

3. Якою була головна причина, чому Джейн полишила Торнфілд перед весіллям?

- А. вона дізналась, що Рочестер вже одружений;
- Б. її звільнення з роботи;
- В. Адель була проти весілля;
- Г. хвороба головної героїні.

4. Хто був справжнім «в'язнем» у Торнфілді?

- А. Джейн;
- Б. Адель;
- В. Берта Мейсон;
- Г. Діана Ріверс.

Вікторина

5. Що вплинуло на рішення Джейн повернутися до Рочестера?

- А. умовляння місіс Фейрфакс;
- Б. вигук Рочестера, який Джейн почула за тисячі миль;
- В. тривожний сон про Торнфілд;
- Г. туга за мешканцями Торнфілда.

6. Яка подія сприяє моральному оновленню Едварда Рочестера?

- А. втрата майна;
- Б. зрада Джейн;
- В. страждання і втрата, які він пережив;
- Г. переїзд до іншої країни.

7. Яка з тем розкривається в романі «Джейн Ейр»?

- А. війна і мир;
- Б. класова нерівність;
- В. релігійні протистояння;
- Г. боротьба за жіночу гідність та самоповагу.

8. До якого жанру ХІХ ст. належить роман «Джейн Ейр»?

- А. соціально-психологічний роман;
- Б. готичний роман;
- В. історичний роман;
- Г. філософський роман.

Вікторина

9. У чому виявляється автобіографічність роману?

- А. епідемія тифу в школі забрала життя старшої сестри письменниці Марії;
- Б. авторка була одружена з містером Рочестером;
- В. події відбуваються в Ірландії, де жила Ш. Бронте;
- Г. усі персонажі – реальні особи.

10. Яку з проблем НЕ розкрито в романі «Джейн Ейр»?

- А. соціальної нерівності;
- Б. домашнього насильства;
- В. військових конфліктів;
- Г. булінгу.

11. Якою авторка зображує образ Джейн Ейр?

- А. покірною, сором'язливою дівчиною, що пристосовується до обставин;
- Б. слабкою, нерішучою і романтичною натурою;
- В. байдужою до моральних норм, але сильною духом;
- Г. вольовою, розумною та принциповою особистістю.

12. Яка ідея утверджується у фіналі роману «Джейн Ейр» щодо істинної любові?

- А. любов можлива лише між людьми з однаковим соціальним статусом;
- Б. істинна любов можлива лише між двома вільними й морально зрілими людьми;
- В. любов ґрунтується на матеріальному достатку;
- Г. для кохання необхідно відмовитися від власних принципів.

Тестування

**Перевірте, чи добре ви засвоїли тему
«Роман Ш. Бронте «Джейн Ейр»»**

1. Які художні напрями органічно поєднуються в романі Шарлотти Бронте «Джейн Ейр»?

- А. романтизм і сентименталізм;
- Б. класицизм і романтизм;
- В. романтизм і реалізм;
- Г. бароко і реалізм.

2. Які риси реалізму виявилися в романі Ш. Бронте «Джейн Ейр»?

- А. віра у вищу долю та зображення виняткових героїв;
- Б. соціально-історичні реалії, побутові деталі, зображення становища жінки;
- В. надприродні сили, казкові мотиви;
- Г. перевага емоцій над розумом.

3. Як побудований сюжет роману «Джейн Ейр»?

- А. розповідь автора про життя головної героїні;
- Б. опис подій від імені кількох персонажів;
- В. серія незалежних історій про різних персонажів;
- Г. оповідь головної героїні про власне життя від дитинства до дорослого віку.

4. Скільки основних етапів життя й становлення Джейн Ейр відображено в композиції роману?

- А. чотири;
- Б. п'ять;
- В. шість;
- Г. три.

Тестування

5. Що в романі характеризує Джейн Ейр як «жінку нового типу»?

- А. незалежність, здатність мислити критично, чинити опір несправедливості, не поступатися принципами;
- Б. залежність від чужої думки, поступливість у принципах, прагнення до вигідного шлюбу;
- В. зовнішня привабливість і прагнення комфорту;
- Г. схильність до компромісів заради підвищення соціального статусу.

6. Що є основною причиною внутрішніх страждань Едварда Рочестера?

- А. фінансові проблеми та відсутність спадщини;
- Б. бажання здобути високе суспільне становище;
- В. відмова від кохання заради принципів;
- Г. минуле, моральні компроміси та таємниця божевільної дружини.

7. Яким чином Рочестер набуває здатності до справжнього почуття та рівного партнерства із жінкою?

- А. завдяки матеріальному забезпеченню та успіху;
- Б. через зовнішні зміни у його житті;
- В. через страждання і втрату, які змушують його визнати помилки;
- Г. завдяки тому, що Джейн одразу приймає його таким, яким він є.

8. Що втілює образ Елен Бернс, подруги Джейн у Ловудській школі?

- А. егоїзм і зверхність;
- Б. християнське смирення, прощення і моральну витримку;
- В. холодну розсудливість;
- Г. жагу до розкішного життя.

Тестування

9. Які риси характеру виявилися в образі Бланш Інгрем?

- А. скромність і милосердя;
- Б. самозакоханість, зверхність, зовнішній блиск без внутрішньої глибини;
- В. щирість і відданість;
- Г. прагнення до справедливості.

10. Що уособлює образ Берти Мейсон, божевільної дружини Рочестера, замкненої на горищі?

- А. пристрасне кохання;
- Б. щасливе сімейне життя;
- В. свободу вибору;
- Г. несвободу, яку нерідко відчували жінки того часу.

11. Основна тема роману «Джейн Ейр» - це ...

- А. історія кохання між багатою жінкою та бідним чоловіком;
- Б. пригоди молодої дівчини у пошуках багатства;
- В. становлення особистості жінки, її право на повагу, любов і самореалізацію;
- Г. опис життя вищого класу вікторіанської Англії.

12. Яку провідну проблему порушує Шарлотта Бронте в романі «Джейн Ейр» щодо становища жінки в суспільстві?

- А. жінка може досягти успіху лише за наявності родини та зв'язків;
- Б. неможливість для жінки реалізувати себе без великих статків;
- В. всі жінки вікторіанської Англії були приречені на бідність;
- Г. як жінка, позбавлена родини, статків і зв'язків, може реалізувати себе за допомогою розуму, гідності й моральної сили.